

Sygn. akt I ACa 433/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 października 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący : SSA Anna Beniak

Sędziowie: SA Wiesława Kuberska

SO del. Elżbieta Zalewska - Statuch (spr .)

Protokolant: st. sekr. sąd. Katarzyna Olejniczak

po rozpoznaniu w dniu 13 października 2016 r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa **W. K.**

przeciwko (...) **Spółce Akcyjnej z siedzibą
w W.**

o zadośćuczynienie

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 26 stycznia 2016 r. sygn. akt I C 1070/15

I. zmienia zaskarżony wyrok w punktach 1 i 4 w ten tylko sposób, że:

A. zasądzoną w punkcie 1a kwotę 63.200 zł obniża do kwoty 40.000 (czterdzieści tysięcy) zł oddalając powództwo co do kwoty 23.200 (dwadzieścia trzy tysiące dwieście) zł,

B. punktowi 1b nadaje treść „znosi wzajemnie między stronami koszty procesu”,

C. w punkcie 4 podlegającą ściągnięciu kwotę 190 zł podwyższa do kwoty 1.975 (jeden tysiąc dziewięćset siedemdziesiąt pięć) zł,

I. zasądza od W. K. na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 4.760 (cztery tysiące siedemset sześćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I ACa 433/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 26 stycznia 2016 roku Sąd Okręgowy w Łodzi I Wydział Cywilny w sprawie z powództwa W. K. przeciwko (...) S. A. z siedzibą w W. zasądził od pozwanego na rzecz powoda tytułem zadośćuczynienia 63.200 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia

7 kwietnia 2015 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 4.571 złotych tytułem częściowego zwrotu kosztów procesu, oddalając powództwo w pozostałym zakresie.

Sąd zasądził również od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Ł. kwotę 760 złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych od uwzględnionej części powództwa i z roszczenia zasądzonego na rzecz powoda nakazał ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Łodzi kwotę 190 złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych od oddalonej części powództwa.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na ustaleniach, które Sąd Apelacyjny podzielił i przyjął za własne a których istotne elementy przedstawiały się następująco:

Powód zawarł związek małżeński z J. K. w 1963 roku. Powód z żoną bardzo szanowali się, uzupełniali się, prowadzili wspólne gospodarstwo domowe, nie kłócili się, razem wychowywali dwoje dzieci. Zawsze byli widywani razem z dziećmi, bądź ze znajomymi

i zawsze razem spędzali święta, bądź u rodziny powoda, bądź u rodziny jego żony. Powód z żoną byli bardzo lubianą i sympatyczną parą. Żyli zgodnie z sąsiadami oraz pomagali innym ludziom. Często razem wyjeżdżali. Żona powoda była osobą bardzo towarzyską. Zbierała także pamiątki i opisywała zdjęcia.

W dniu 28 stycznia 2000 roku powódka jechała na spotkanie w ramach pracy w Centrum Pomocy (...). Podczas tej podróży w miejscowości C. L. A. K. (1) kierujący samochodem osobowym spowodował wypadek, w wyniku którego śmierć poniosła pasażerka kierowanego przez niego pojazdu J. K. (w związku ze śmiercią sprawcy zdarzenia A. K. (2) dochodzenie w powyższej sprawie zostało umorzone).

Pojazd posiadał ważne ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej w (...) S.A. z siedzibą w W..

Śmierć żony była dla powoda tragicznym przeżyciem. Dowiedział się o niej telefonicznie od policji, kiedy przygotowywał uroczystość w szkole. Nie pojechał na miejsce wypadku, ponieważ nie był w stanie. Na miejsce wypadku pojechała córka powoda z zięciem. Śmierć J. K. negatywnie wpłynęła na życie powoda, całej rodziny i społeczeństwa, w którym funkcjonowała. Po wypadku powód nadal mieszkał z córką i jej rodziną a w 2001 roku przeszedł na emeryturę. Powód nie korzystał z pomocy psychologa, bądź psychiatry. Miał wsparcie w dzieciach - w córce i synu. Dużo wspierała też powoda siostra jego żony.

Z pisma z dnia 26 stycznia 2015 roku skierowanego do (...) Centrum (...) w G. wynika ustalona przez (...) S.A wysokość m.in. odszkodowania z tytułu znacznego pogorszenia się sytuacji życiowej (przyznano kwotę 10.000 złotych) oraz zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. (przyznano kwotę 15.000 złotych oraz kwotę 6.000 złotych) w związku ze zdarzeniem z dnia 28 stycznia 2000 roku, w którym śmierć poniosła żona powoda J. K..

Pismem z dnia 27 lutego 2015 roku powód zgłosił (...) S.A. roszczenie w kwocie 100.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w związku ze śmiercią żony, jednakże wyżej wskazany Zakład nie ustosunkował się do powyższego zgłoszenia.

Powód W. K. ma 77 lat. Otrzymuje emeryturę w wysokości 3.000 złotych netto miesięcznie. Powód mieszka z córką i z jej rodziną. Powodem opiekuje się córka. Po śmierci żony powód częściej choruje - pogłębiła się u niego cukrzyca (jest na insulinie) i wyjeżdża do sanatorium. Powód cały czas wspomina żonę i teraz po 16 latach od wypadku jest trochę inaczej, ale bardzo brakuje mu jej. Powód mówi innym osobom, że gdyby żona żyła byłoby lepiej. Podczas spotkań w fundacji, którą założyła żona powoda i która otrzymała imię żony powoda, powód wspomina żonę. Powód często wraca do pamiątek i zdjęć, które zbierała jego żona. Powód po śmierci żony nie związał się z inną kobietą. Nadal twierdzi, że ma żonę i drugiej nie chce. Powód bardzo często odwiedza grób żony (co 2-3 dni), który znajduje się na cmentarzu w W. bardzo blisko jego miejsca zamieszkania. Powód przychodzi na cmentarz sam lub ze znajomymi, zapala znicze i składa świeże kwiaty.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd uwzględnił powództwo w części, wskazując, że materialnoprawną podstawą żądania jest art. 822 k.c. w związku z § 10 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 marca 2000 roku w sprawie ogólnych warunków obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów (Dz.U.00.26.310 (obowiązujące do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych - Dz.U. Nr 124, poz. 1152 ze zm.).

Z zakresu wyżej wskazanej ochrony ubezpieczeniowej nie jest wyłączone zadośćuczynienie za krzywdę osoby, wobec której ubezpieczony ponosił odpowiedzialność na podstawie art. 448 k.c.

Sąd wskazał, że odpowiedzialność sprawcy za wypadek, jaki miał miejsce w dniu 28 stycznia 2000 roku w następstwie którego śmierć poniosła żona powoda jest bezsporna i za jego skutki odpowiedzialność ponosi również (...) S.A. z siedzibą w W., wobec faktu istnienia umowy ubezpieczenia zawartej między pozwanym a posiadaczem pojazdu, który spowodował wypadek. Ponadto pozwany - wypłacając powodowi po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego określoną kwotę m.in. tytułem zadośćuczynienia oraz odszkodowania - co do zasady przyjął na siebie odpowiedzialność za szkodę powoda powstałą na skutek powyższego wypadku.

Sąd wskazał, że z uwagi na datę zaistnienia zdarzenia szkodowego (28 stycznia 2000 roku) przed dniem 3 sierpnia 2008 roku, mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego na gruncie stanu prawnego obowiązującego przed nowelizacją art. 446 k.c.

Sąd podkreślił, że w takiej sytuacji najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje, na podstawie art. 448 w zw. z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, która polega na nagłym i nieoczekiwanym zerwaniu więzi rodzinnej łączącej go z żoną, która to więź nie była niczym zakłócona.

W ocenie Sądu relacje między małżonkami były bardzo bliskie a stopień krzywdy doznanej przez powoda na skutek nagłej i tragicznej śmierci jego żony był i w dalszym ciągu jest duży. Nagła śmierć żony była dla powoda ogromnym wstrząsem, utracił bowiem osobę, z którą od wielu lat pozostawał w szczęśliwym związku małżeńskim i był w bardzo dobrych relacjach, a jego żona była osobą aktywną zawodowo, społecznie i towarzysko.

Sąd podkreślił, że powód z żoną razem pracowali, mieli wspólne pasje i zainteresowania, razem wyjeżdżali, razem wychowywali dzieci i spotykali się z rodziną oraz znajomymi, a także bardzo szanowali się, uzupełniali się i prowadzili zgodne życie, co niewątpliwie świadczy o silnych istniejących pomiędzy nimi więzach emocjonalnych. Powód zawsze mógł liczyć na pomoc i rady żony. Zatem niewątpliwie ich relacje nacechowane były poczuciem bliskości, zrozumienia i bezpieczeństwa. W takich okolicznościach nagła strata żony była dla powoda tragicznym przeżyciem. Po śmierci żony powód wymagał dużo wsparcia, które dostał od dzieci oraz od siostry żony. Istotnym też jest, że powód nie był w stanie pojechać na miejsce wypadku, co również świadczy o wielkiej traumie jakiej doznał po powzięciu informacji o śmierci żony oraz że powód cały czas wspomina żonę i bardzo brakuje mu jej, mówi innym osobom, że gdyby żona żyła byłoby lepiej, często wraca do pamiątek i zdjęć, które zbierała jego żona oraz bardzo często odwiedza grób żony (co 2 - 3 dni), na którym zapala znicze i składa świeże kwiaty.

Mając na uwadze powyższe, Sąd zasądził od (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda W. K. (ponad przyznaną z tego tytułu na rzecz powoda w postępowaniu likwidacyjnym kwotę 21.000 złotych) dalszą kwotę 63.200 złotych tytułem zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c.

Zdaniem Sądu, zadośćuczynienie dla powoda w łącznej kwocie 84.200 złotych za doznaną krzywdę w związku ze śmiercią jego żony jest kwotą odpowiednią, która z jednej strony uwzględnia charakter i stopień cierpień doznaczonych

przez powoda w związku ze śmiercią żony oraz jego sytuację materialną, z drugiej zaś strony stanowi dla niego odczuwalną wartość ekonomiczną, która pozwoli na złagodzenie doznanej przez niego krzywdy.

W pozostałym zakresie Sąd oddalił żądanie powoda uznając je za wygórowane i nie znajdujące usprawiedliwienia w okolicznościach sprawy - zważywszy na upływ 16 lat od wypadku a także fakt, że powód nie leczył się psychiatrycznie, ani nie korzystał z pomocy psychologa oraz że otrzymuje wsparcie od rodziny.

Dodatkowo Sąd miał na uwadze podnoszoną przez pozwanego okoliczność, że zostało wypłacone powodowi w postępowaniu likwidacyjnym odszkodowanie za znaczne pogorszenie się jego sytuacji życiowej w wyniku śmierci żony, jednakże uznał, że okoliczność ta - w związku z tym, że przyznane odszkodowanie uwzględnia sytuację materialną powoda - nie może mieć wpływu na dochodzone niniejszym pozwem roszczenie.

O odsetkach ustawowych Sąd orzekł na podstawie przepisu art. 481 k.c. przyjmując jako początkowy termin ich naliczania dzień 7 kwietnia 2015 roku, tj. 37 dni od dnia zgłoszenia pozwanemu roszczenia w kwocie 100.000 złotych tytułem zadośćuczynienia (pismo złożone w dniu 27 lutego 2015 roku - 7 dni na doręczenie przesyłki i 30 dni na rozpatrzenie żądania) - art. 817 § 1 k.c.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 zd.1 in fine k.p.c, stosunkowo rozdzielając te koszty między stronami. Wobec przegranej pozwanego w 80% Sąd zasądził od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda W. K. kwotę 4.571 złotych tytułem częściowego zwrotu kosztów procesu, tj. 80% z kwoty 10.234 złote, (2 x 3.617 złotych - wynagrodzenia pełnomocników stron ustalone na podstawie § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 r., Nr 163, poz. 1349) powiększone o kwoty 2x17 złotych stanowiące opłaty skarbowe od udzielone pełnomocnictwa oraz kwota 3.000 złotych uiszczona przez powoda jako częściowa opłata sądowa od pozwu) - $10.234 \text{ zł} \times 80\% = 8.188 \text{ zł}$ pomniejszona o poniesioną przez pozwanego kwotę 3.617 złotych = 4.571 złotych).

W sprawie powód nie miał obowiązku uiszczania kosztów sądowych w całości, z uwagi na zwolnienie go z tego obowiązku postanowieniem z dnia 6 sierpnia 2015 roku. Nieuiszczone koszty sądowe stanowi brakująca część opłaty sądowej od pozwu w wysokości 950 złotych. W związku z tym, że powód wygrał proces w 80% , a pozwany wygrał proces w 20%, Sąd dokonał stosunkowego rozliczenia między stronami wyżej wskazanych kosztów sądowych, kierując się zasadą odpowiedzialności za wynik procesu wynikającą z art. 100 zd. 1 in fine k.p.c.

O obowiązku poniesienia kosztów sądowych przez pozwanego, Sąd orzekł mając za podstawę art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.) w zw. z art. 100 zd. 1 in fine k.p.c. Przy przyjęciu, że pozwany przegrał proces w 80%, Sąd zasądził od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Łodzi kwotę 760 złotych (950 zł x 80%) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych od uwzględnionej części powództwa.

Przyjmując, że powód przegrał proces w 20%, Sąd - na podstawie art. 113 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.) art. 100 zd. 1 in fine k.p.c. - z roszczenia zasądzonego na rzecz powoda nakazał ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Łodzi kwotę 190 złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych od oddalonej części powództwa - $950 \text{ zł} \times 20\%$.

Z rozstrzygnięciem Sądu nie zgodził się pozwany zaskarżając wyrok w części dotyczącej zasądzenia na rzecz powoda od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. kwoty wyższej niż 40.000,00 zł, tj. co do kwoty 23.200 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 7 kwietnia 2015r. do dnia zapłaty oraz w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu.

Apelujący zarzucił wyrokowi:

1/ naruszenie prawa materialnego, tj. przepisu art. 448 kc w związku z art. 24 kc poprzez nieodpowiednią ocenę kryteriów ustalania wysokości zadośćuczynienia skutkującą przyjęciem, że kwota 63.200 złotych ponad już wypłaconą przez pozwanego z tego tytułu na rzecz powoda w toku postępowania likwidacyjnego w wysokości 21.000,00 zł, tj. w sumie kwota 84.200,00 jest sumą odpowiednią z tytułu zadośćuczynienia za doznaną przez powoda krzywdę w związku z naruszeniem dóbr osobistych - więzi rodzinnych, szczególnych więzi emocjonalnych między członkami rodziny w związku ze zgonem żony J. K., gdy tymczasem zadośćuczynienie w tej wysokości jest nadmiernie wygórowane, a sumą odpowiednią jest łączna kwota 61.000,00 zł.

2/ naruszenie przepisów postępowania, tj. przepisu art. 233 §1 k.p.c. przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegającej na przyjęciu rażąco zawyżonej kwoty zadośćuczynienia w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego, a w konsekwencji ustalenie na rzecz powoda rażąco wygórowanego zadośćuczynienia.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i obniżenie zasądzonego na rzecz powoda zadośćuczynienia do kwoty 40.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 7.04.2015r. do dnia zapłaty oraz o zmianę rozstrzygającego o kosztach postępowania przed Sądem I instancji z uwzględnieniem wyniku postępowania apelacyjnego a także

o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenia na jego rzecz od pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać trzeba, iż skarżący w zarzutach apelacji nie neguje ustaleń Sądu pierwszej instancji odnośnie stanu faktycznego sprawy, a jedynie wyraża pogląd, że suma zasądzona na rzecz powoda jest rażąco zawyżona.

Argumentując takie stanowisko skarżący niezasadnie jednak podnosi zarzut naruszenia art. 233 kpc, gdyż za pomocą tezy o przekroczeniu granic swobodnej oceny

w istocie próbuje podważyć subsumcję prawidłowo ustalonych faktów pod określone normy prawa materialnego, a zatem zakwestionować czynności Sądu będące domeną stosowania prawa materialnego.

Tego rodzaju uchybienia pozwany może jednak zwalczać jedynie w ramach zarzutów naruszenia przepisów prawa materialnego, tj. art. 448 § 1 k.c. w związku z art. 24 kc.

W konsekwencji stwierdzić trzeba, iż jakkolwiek pozwany formułując zarzut, powołał art. 233 § 1 k.p.c., to jego przedmiotem nie jest przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów w następstwie wadliwych ustaleń faktycznych, lecz materialnoprawna ocena podstawy odpowiedzialności pozwanego wobec powoda w oparciu o art. 448 kc.

W tej sytuacji twierdzenie skarżącego, że doszło do naruszenia art. 233 k.p.c. należało uznać za chybione.

W całości natomiast należy podzielić zarzut naruszenia przepisów prawa materialnego.

Sąd Okręgowy - ustalając wysokość zadośćuczynienia na poziomie 84 200 zł (kwota 21 000 zł wypłacona plus kwota 63 200 zł zasądzona zaskarżonym wyrokiem) - nie ustrzegł się błędu wadliwego rozważenia w miarodajnym zakresie wszystkich powołanych okoliczności w odniesieniu do krzywdy niematerialnej, przez co przyznanemu zadośćuczynieniu można postawić zarzut określenia go na niewspółmiernie wysokim poziomie, co z kolei uzasadniało uznanie iż doszło do naruszenia art. 448 kc zwłaszcza,

że fakultatywny charakter możliwości przyznania przez sąd zadośćuczynienia wskazuje na konstrukcję powinności przyznawania należnego zadośćuczynienia dopiero po przekroczeniu pewnego poziomu krzywdy (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia

23 stycznia 1974 r., OSPiKA 1975, nr 7, poz. 171). Samo istnienie więzi emocjonalnej, która łączyła powoda ze zmarłą, nie jest wystarczającą przesłanką do zasądzenia zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. Sąd orzekający może bowiem, ale nie musi przyznać zadośćuczynienia (wyrok SN z 12 grudnia 2002 r., V CKN 1581/00, OSNC 2004 Nr 4, poz. 53; z 16 kwietnia 2002 r., V CKN 1010/00, OSNC 2003 Nr 4, poz. 56).

W związku z tym podkreślić należy, że o ile Sąd Apelacyjny nie neguje w żadnym zakresie okoliczności, iż śmierć najbliższego członka rodziny, w tym przypadku żony, wywołuje negatywne reakcje emocjonalne, tym niemniej jednak całokształt dostępnego

w sprawie materiału dowodowego, nie uzasadnia stanowiska zajmowanego przez Sąd Okręgowy, aby więź emocjonalna łącząca zmarłą z powodem była ponadprzeciętnie silna

i odmienna od typowych relacji wykształconych w prawidłowo funkcjonującym małżeństwie.

Także w aktach sprawy brak jest dowodów wskazujących na to, że okoliczności związane z przeżywaniem przez powoda utraty żony nie miały cechy typowych reakcji wymuszonych koniecznością funkcjonowania w zmienionych negatywnie warunkach życia codziennego albo że najgorszy stan emocjonalny powoda wywołany tragicznym wydarzeniem utrzymywał się szczególnie długo, a przeżywana przez niego żałoba przedłużała się w czasie lub miała wpływ na jego codzienne funkcjonowanie.

U powoda nie wystąpiło naruszenie mechanizmów obronnych osobowości

i zdolności adaptacyjnych w stopniu wywołującym zaburzenia psychiczne. Powód po śmierci żony nie korzystał z fachowej pomocy - nie leczył się psychiatrycznie, nie korzystał z pomocy psychologa.

Z całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie wynika też, aby okoliczność podawana przez powoda, że do chwili obecnej wspomina żonę, bardzo za nią tęskni i nie może pogodzić się z jej nagłym odejściem, świadczyła sama przez się o jego zaburzonym funkcjonowaniu w wymiarze społecznym, czy rodzinnym i nie była typową reakcją wyrażającą się tęsknotą za osobą, która odeszła.

Podkreślić również trzeba, iż powództwo zostało zainicjowane po upływie szesnastu lat od jej śmierci w okresie kiedy - jak wynika z przesłuchania powoda - ustąpiły już dawno najsilniejsze odczucia towarzyszące żałobie a sam powód prawidłowo funkcjonuje w życiu rodzinnym i społecznym.

W tych warunkach, z uwagi na dysonans między przyznaną kwotą, a okolicznościami sprawy i wobec naruszenia zasady adekwatności sumy do rzeczywistego rozmiaru krzywdy pozostającej w związku przyczynowo – skutkowym ze zdarzeniem, Sąd Apelacyjny uznał zarzut pozwanego odnośnie braku podstaw dla zasądzenia przez Sąd pierwszej instancji na powoda kwoty przewyższającej 40.000 zł tytułem zadośćuczynienia za usprawiedliwiony. Zasądzona kwota wraz z uzyskaną przed procesem kwotą 21 000 zł (łącznie 61 000 zł) ma w okolicznościach niniejszej sprawy pełny walor kompensacyjny.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok w ten tylko sposób, że obniżył wysokość zasądzzonego roszczenia z kwoty 63 200 zł do kwoty 40 000 zł, oddalając powództwo co do kwoty 23 000 zł.

Ze względu na zmianę wysokości zasądzzonego roszczenia, jednocześnie należało dokonać korekty rozstrzygnięcia o kosztach postępowania pierwszoinstancyjnego na podstawie art. 100 k.p.c. znosząc wzajemnie między stronami koszty procesu.

Z uwagi na ustalenie kwoty zadośćuczynienia na niższym poziomie należało również zmienić zakres obciążającego stronę pozwaną z mocy art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach

sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2014.1025) obowiązku poniesienia nieuiszczonych kosztów sądowych od uwzględnionej części powództwa.

O kosztach procesu za instancję odwoławczą obejmujących opłatę od apelacji i wynagrodzenie dla pełnomocnika Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. i § 2 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2015, 1804) zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 4 760 zł tytułem częściowego zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.